

INVENTARISATIE- EN HERBEOORDELINGSLIJST

Inclusief Adviezen

NATIONAAL KEURMERK
NATUURLIJK TUINIERN

Tuinpark Lissabon Amsterdam 2024

Het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren is een
samenwerkingsproject
van AVVN, IVN en KNNV.

**INVENTARISATIE- EN BEOORDELING
NATIONAAL KEURMERK NATUURLIJK TUINIEREN**

NAAM AFDELING: Tuinpark Lissabon
PLAATSNAAM: Amsterdam
CONTACTPERSOON: Peter van der Woning - coördinator NT
petervanderwoning@gmail.com

Herbeoordeling op 20 september 2024 door:

Roos Broersen - roosbroersen@planet.nl - 06 235 66 294

AVVN samen natuurlijk tuinieren
Vogelvlinderweg 50
3544 NJ Utrecht
(T) 030 – 670 1331
E-mail info@avvn.nl
www.avvn.nl

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting inventarisatie en beoordeling
I	Algemene gegevens complex
II	Specifieke gegevens complex
	A. Inrichting en beheer, algemeen
	B. Inrichting en beheer, specifiek
	C. Opstallen en dode materialen van de afdeling
	D. Inkoop/winkel
	E. Interne milieuzorg
	F. Voorlichting door de afdeling
III	Bijzondere elementen

SAMENVATTING INVENTARISATIE EN BEOORDELING

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekende punten
II.	SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX					
A.	<i>Inrichting en beheer, algemeen</i>					
A.1	Bodembedekking/kruidlaag				12	10
A.2	Oevers, sloot(kanten) en greppels				23	16
A.3	Vijvers en poelen					
A.4	Grasvelden				9	6
A.5	Bermen				11	6
A.6	Omheining/afscheiding rondom het complex				4	2
A.7	Bestrijding en bemesting				10	10
B.	<i>Inrichting en beheer, specifiek</i>					
B.a.	<i>Beplanting ten behoeve van dieren</i>					
B.a.1	Inheemse plantensoorten					
	Heggen				6	5
	Bosjes				6	5
	Bloemborders				6	4
	Bomen				5	5
B.a.2	Beplanting met natuurwaarde					
	Algemeen				9	8
	Maatregelen t.b.v. insecten				10	10
B.a.3	Watervegetatie				7	7
B.a.4	Verlandings- en ruigtevegetatie				4	4
B.a.5	Bos, struwelen, erfbeplanting				7	7
B.a.6	Wand/gevelbegroeiing					
B.b	<i>Overige inrichting t.b.v. dieren</i>					
B.b.1	Droge muren/stapel muren				12	10

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekend
	SUBTOTAAL					
B.b.2	Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/schuilmogelijkheden					
	Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal				20	14
	Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal				12	7
C.	<i>Opstallen en dode materialen van de afdeling</i>					
C.1	Gebruikte beschermende middelen op gemeenschappelijke opstallen				2	2
C.2	Dakdekking op gemeenschappelijke opstallen				8	6
C.3	Verharding				6	5
D.	<i>Inkoop/winkel</i>					
D.1	Aanbod diverse producten				10	10
D.2	Aanbod beschermende middelen					
D.3	Aanbod bouw- en tuinmaterialen				2	0
D.4	Aanbod materialen voor afscheidingen				1	0
D.5	Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren				2	0
E.	<i>Interne milieuzorg</i>					
E.1	Energiebronnen en -gebruik				7	3
E.2	Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen				11	7
E.3	Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater				5	3
F.	<i>Voorlichting door de afdeling</i>					
F.1	Voorlichtingsplan				6	4
F.2	Schriftelijke voorlichting via clubblad				15	9
F.3	Voorlichting via mededelingenbord				5	3

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegeken de punten
	SUBTOTAAL					
F.4	Voorlichting in de winkel/inkoop				4	4
F.5	Tuinbegeleiding (persoon of commissie)				9	9
F.6	Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies				25	12
III	BIJZONDERE ELEMENTEN (bonuspunten)					67
	MAXIMUM AANTAL PUNTEN EXCLUSIEF BONUSPUNTEN				291	
	TOTAAL AANTAL PUNTEN INCLUSIEF BONUSPUNTEN					280

BEREKENING PERCENTAGE GEREALISEERDE DOELEN:

Maximaal aantal punten: 291 (100 %)

Behaalde aantal punten: 280 (96 %)

Toekenning is : 4 STIPPEN

Beantwoording van de inventarisatie- en beoordelingslijst vindt plaats voor de aanwezige onderdelen en de potentiële onderdelen. De punten die tussen haakjes vermeld worden zijn de maximum punten die verkregen kunnen worden. De advies- & begeleidingscommissie kan minder dan het maximum aantal punten toekennen.

II SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX

Inhoud:

A. *Inrichting en beheer, algemeen*

1. Bodembedekking/kruidlaag
2. Oevers, sloot(kanten) en greppels
3. Vijvers/poelen
4. Maaien van grasvelden
5. Bermen
6. Omheining/afscheiding rondom het complex
7. Bestrijding en bemesting

A. INRICHTING EN BEHEER, ALGEMEEN

1. Bodembedekking/kruidlaag

Bodembedekking/kruidlaag : **Maximum aantal punten 12**

Bodembedekking/kruidlaag	☐ spontaan opgekomen vegetatie is pleksgewijs aanwezig (1) ☐ ongeveer de helft onder de struiken is bedekt met ongestoorde bodemvegetatie (3) ☒ onder alle struiken wordt de vegetatie met rust gelaten (5)	4
	☒ de strooisellaag (afgevallen blad), bloeistengels en oude takken blijven liggen (5)	4
Bewust aangeplante of verzorgde standplaatstypische soorten aanwezig, bijv. stinzen of andere plantengemeenschappen	☒ ja (2) ☐ nee	2
Goede bodembedekking (met oa vinca minor) en aanwas strooisellaag voortzetten. Dit is zeker belangrijk bij langere droogte-periodes. 'Zwarte grond is een wond'. Strooisellaag en bodembedekkers houden de grond vochtig en vitaal.		10

2. Oevers, sloot(kanten) en greppels : Maximum aantal punten 23

Maaien van de slootkanten	Maai frequentie: ☒ 3 tot 6 maal per jaar (1) ☒ 1 tot 2 maal per jaar (3)	3
	☒ Planten worden gefaseerd gemaaid (5)	2
Afvoeren van gemaaid materiaal	☒ ja (2)	2
Sloten worden geschoond	☒ ja ☐ nee Indien ja, verplicht door de overheid: ☒ ja ☐ nee ☒ Materiaal wordt afgevoerd (2) (plantresten afgevoerd, slib op oever)	1
Beschoeiing aanwezig	☒ nee (5) ☒ ja Indien ja, ☒ natuurlijk materiaal (3) ☐ kunstmatig materiaal	5
Oeverbegroeiing	☒ ja (2) Indien ja, past bij de omgeving: ☒ ja (1) ☐ nee	3
Beschoeiing is verwijderd aan de oever met moeraszones. 3x per jaar maaien / zeisen om rietgroei tegen te gaan. Doe dit als de lentegroei voorbij is (vanaf juni). Snoei of zeisen in de lente stimuleert de groei juist. Mooie variatie aan oeverplanten. Complimenten. Er valt in deze rubriek nog meer winst te behalen door verder gefaseerd te maaien: de oevers indelen in stukken die een aantal weken eerder en later gemaaid worden, zodat er langer bloemen bloeien en natuurwaarde bieden = maaien volgens 'streepjescode'. Door koninginnenkruid en kattenstaart deels (30-50%) voor de bloei te halveren, verleng je de bloeitijd van de soort.		16

3. Vijvers/poelen : Maximum aantal punten 6 > NVT

☐ Direct contact met de ondergrond (grondwater)		
☐ Ondiepe en moeraszones aanwezig (2)		
☐ Onderwaterplanten aanwezig (1)	☐ weinig variatie in onderwaterplanten en drijvende planten ☐ relatief veel verschillende onderwater planten en drijvende planten aanwezig (2)	
☐ Drijvende planten aanwezig (1)		
		NVT

4. Maaien van grasvelden : Maximum aantal punten 9

☐ nooit ☒ 1 à 2 maal per jaar (4) ☐ 3 tot 6 maal per jaar (3) ☒ 7 tot 20 maal per jaar ☐ meer dan 20 maal per jaar		4
☒ gefaseerd gemaaid, met verschillende kruiden, zoals madelief, witte klaver, hoornbloem, leeuwentand en draadereprijs (5)		2
Grasveld bij bijenstal is een kruidenrijk veld geworden, mooi en waardevol ! Maak gefaseerd maaien en afvoeren van het maaisel ook hier tot beleid, door het veld in stukken te verdelen die eerder of later gemaaid worden, zodat er langer bloemen bloeien en natuurwaarde bieden. Graspad naar de bijenstal korthouden door vaker te maaien.		6

5. Bermen inclusief het deel boven aan de sloot : Maximum aantal punten 11

Maaisysteem	☒ motormaaier en bosmaaier ☐ handmaaier ☒ zeis ☐ anders	
Maaien / maai frequentie:	☐ nooit ☒ 1 à 2 maal per jaar (4) ☐ 3 tot 6 maal per jaar (3) ☐ 7 tot 20 maal per jaar ☐ meer dan 20 maal per jaar	4
	☐ bermen worden (deels) gefaseerd gemaaid verdeeld over meerdere jaren, met verschillende kruiden, zoals madelief, witte klaver, hoornbloem, leeuwentand en draadereprijs (5)	
Afvoeren van gemaaid materiaal	☒ ja (2)	2
De prachtige berm/oever met fritillaria meleagris dreigt wat te verruigen. Advies om 2x per jaar maaien en afvoeren maaisel (eind juni + september). Maak gefaseerd maaien en afvoeren van het maaisel ook hier tot beleid, door de berm in stukken te verdelen die (2 weken) eerder of later gemaaid worden, zodat er langer bloemen bloeien en natuurwaarde bieden. Strook langs pad en uitzicht vanaf het bankje kort houden.		6

6. Omheining/afscheiding rondom complex : Maximum aantal punten variabel

<p>Indien een omheining/afscheiding aanwezig is geef hier het soort aan. Meerdere antwoorden mogelijk</p>	<p>X hekwerk van metaal of gaas O niet geïmpregneerde houten omheining met draad (2) O omheining begroeid met klimplanten (2) O vrij groeiende heg (2) O gesnoeide heg (1) X sloot X anders, takkenwallen (indien natuurvriendelijk 2 punten)</p>	<p>2</p>
<p>Indrukwekkende takkenwallen rondom het complex. Laat deze waar mogelijk begroeien met clematis en kamperfoelie. Houdt afstand van de bomen, omdat deze hun bast verliezen door de warmte van de takkenwal en dan sterven. Gebruik geen geïmpregneerde palen in de toekomst, maar robinia of kastanje-palen. Verkrijgbaar bij kastanjehout.nl Centrale inkoop door de vereniging en doorverkoop aan tuinders is een aanrader!</p>		<p>2</p>

7. Bestrijding en bemesting, Maximum aantal punten 10

<p>X De afdeling gebruikt bij het beheer en onderhoud geen biologische of chemische bestrijdingsmiddelen (5)</p>		<p>5</p>
<p>X De afdeling gebruikt bij het beheer en onderhoud biologische bestrijdingsmiddelen</p>	<p>Kieseriet en knolookthee bij hosta's om slakkenvraat tegen te gaan.</p>	
<p>O De afdeling gebruikt bij het beheer en onderhoud chemische bestrijdingsmiddelen</p>		
<p>X De afdeling bemest de algemene groendelen niet (5)</p>		<p>5</p>
<p>O De afdeling bemest de openbare groendelen met biologische meststoffen</p>		
<p>O De afdeling bemest de openbare groendelen met kunstmeststoffen</p>		
<p>X De afdeling gebruikt in de openbare groendelen bodemverbetersaars</p>	<p>eigen compost</p>	
		<p>10</p>

Inhoud:

B. Inrichting en beheer, specifiek

a. Beplanting ten behoeve van dieren

1. Inheemse plantensoorten
2. Beplanting met natuurwaarde
3. Watervegetatie
4. Verlandings- en ruigtevegetatie
5. Bos, struwelen, erfbepanting
6. Wand/gevelbegroeiing

b. Overige inrichting ten behoeve van dieren

1. Droge muren/stapel muren
2. Kunstmatige broedplaatsen, nestelplaatsen, schuilmogelijkheden

B. INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK**a. BEPLANTING T.B.V. DIEREN****1. Inheemse plantensoorten**Heggen : **Maximum aantal punten 6**

Bij de heggen zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☐ Ongeveer de helft van de heggen bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☐ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	
	☒ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee tot drie) ☒ een grote verscheidenheid (2)	5
Goed om variatie in de heggen toe te staan en wellicht nog uit te breiden. Dat vergroot de biodiversiteit en natuurwaarde. Aanwezig zijn o.a. Rosa rugosa, berberis, liguster, ganzerik, (goed gesnoeide!) laurierkers en hertshooi.			5

Bosjes : **Maximum aantal punten 6** ('voortuin' en vogelbosje)

Bij de bosjes zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☐ Ongeveer de helft van de bosjes bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☐ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	
	☒ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee tot drie) ☒ een grote verscheidenheid (2) > 1	5
Goed gevarieerd vogelbosje en mooi ontwikkelde welkomst-tuin met naambord, stapelmuur, houtsnipper-paden, hortensia's, vinca, hosta, appeltje, clematis, daslook, zomerklokje, smeerwortel en krentenboompje geïntegreerd in de wilgenkoepel. Lonicera nitida aan de randen houden en deels verplanten naar de oever bij de takkenwal naast de boomgaard. Beplanting nog aanvullen met boshyacinth, Ribes sanguineum, Mahonia aquifolium, Skimmia?			5

Bloemenborders : **Maximum aantal punten 6** ('Achtertuin')

Bij de bloemborders zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten (1)		
	☒ Ongeveer de helft van de bloemborders bestaan uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten ☒ meerdere soorten (2)	4
	☐ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee à drie) ☐ grote verscheidenheid (2)	
Mooie verscheidenheid in deze bloementuin die onderhouden wordt door tuinders er naast. Dit liefdewerk is zichtbaar in o.a. het orchideeën stukje. Eigen composthoop aanwezig, prima!			4

Bomen : **Maximum aantal punten 5**

☒ Bomen aanwezig (1)	☒ oude bomen aanwezig (ouder dan 10 tot 15 jaar) (1) ☒ bomen met ecologische waarde voor voedsel en leefruimte voor dieren aanwezig (3)	5
<p>Wintergroene klimop in bomen bedekt soms de hele stam. In de lente gebruikt de boom het bladgroen in de stam om nieuw blad aan te maken. Als de stam volgroeid is met klimop, belemmert dit de aanmaak van nieuw blad in de lente. Zo verzwakt de boom op den duur. Kies welke boom mag verzwakken en bij welke bomen de klimop tot maximaal 2 meter mag komen. Haal de klimop weg na het groeiseizoen, dus in de herfst bijvoorbeeld. Lente-snoei geeft extra groei.</p> <p>Overweeg om diverse elzen en essen te knotten. Dat gaat uitstekend en zo blijven ze lager dan de uitgegroeide bomen en komt er meer ruimte voor elke boom.</p> <p>Overweeg of de walnoot na de bladval nog verplant kan worden. Deze plek is te klein voor een volwassen walnoot en de vruchten op het pad kunnen / zullen overlast geven. Wellicht naar het avontureneiland of recycle eiland?</p>		5

2. Beplanting met natuurwaarde

Algemeen : **Maximum aantal punten 9**

X Belangrijke voorjaars- en herfstbloemen of rijkbloeiende vaste planten (2)	O alle planten bloeien tegelijk in een bepaalde periode X de planten bloeien gespreid het gehele jaar door (2)	3
X Relatief groot oppervlak met bloeiende planten aanwezig (1)		1
X Op bewuste plaatsen het dulden van wilde planten als brandnetel e.d. (4)		4
Lentebloeiers zijn volop aanwezig op tuinpark Lissabon. Met name herfst- en winterbloeiers mogen nog meer plek krijgen. Denk aan diverse herfstasters, Hedera helix Arborescens, Sarcococca Wintergem, Viburnum Charles Lamont, Helleborus Christmas Carrol. Zo zijn er langer nectarbronnen aanwezig voor bijen.		8

Maatregelen t.b.v. insecten : **Maximum aantal punten 10**

X Belangrijke stuifmeelleveranciers aanwezig (2)	hazelaar, wilgen	2
X Belangrijke nectarleveranciers aanwezig (2)	Mahonia, fruïbomen, bollen, sedum	2
X Planten als voedselbron voor rupsen aanwezig (2)	Liguster, brandnetel, lookzonderlook.	2
X Schuil/overwinterplaatsen voor inheemse insecten aanwezig (2)	stammen en takkenwallen	2
X Overhoeken insectvriendelijk ingericht (2)		2
		10

3. Watervegetatie : Maximum aantal punten 7

X Mogelijkheden voor de voortplanting van bijvoorbeeld libellen, kokerjuffers en andere insecten aanwezig (2)	Lisdodde, riet, waterlelie	2
X Voedsel-, voortplanting- en schuil mogelijkheden voor waterdieren aanwezig (3)	Waterlelie, moerasspiraea	3
X Mogelijkheden voor de voortplanting van amfibieën (2)	Waterlelie	2
Blijf ruimte bieden aan biodiversiteit en verminder de hoeveelheid overheersende soorten.		7

4. Verlandings- en ruigtevegetatie : Maximum aantal punten 4

X	Verlandings- en ruigtevegetatie aanwezig (4)	Lisdodde, gele lis, riet	4
			4

5. Bos, struwelen, erfbeplanting

Natuurlijke nestelplaatsen/broedplaatsen/schuilmogelijkheden : **Maximum aantal punten 7**

X	Doornstruiken aanwezig (2)	X dichte doornstruiken (1)	3
X	Groenblijvende planten aanwezig (2)		2
X	Andere natuurlijke nestmogelijkheden aanwezig (2)		2
Op het avontureneiland zijn vuurdoorns geplant tegenover het terras van de burens. Vuurdoorns hebben veel natuurwaarde (nectar, bessen, schuilplek) en geven privacy voor de burens.			7

6. Wand/gevelbegroeiing : Maximum aantal punten 3 NVT

O	De wanden van de gemeenschappelijke opstallen zijn min of meer begroeid (2)	O begroeiing van de winkel bestaat uit inheemse klimplanten, namelijk (1) O begroeiing bestaat uit andere beplanting, namelijk	
NB aan het hek bij de gasflessen en de container met gereedschap kunnen wingerds, zoals Parthenocissus henryana geplant worden			NVT

b. OVERIGE INRICHTING T.B.V. DIEREN**1. Droge muren/stapel muren : Maximum aantal punten 12**

X	Droge/stapel muren aanwezig (2)	oa in theetuin, voortuin en vlindertuin	2
X	Open niet gevoegde delen zijn aanwezig (2)	X Varens, grassen en bloeiende planten hier en daar in de voegen of op de muur aanwezig (2)	4
X	Mos begroeiing op droge/stapel muren (2)		1
X	Meerdere specifieke muurplanten aanwezig (2)		2
X	Optimale muurbedekking (2)	Zal zich verder ontwikkelen	1
			10

2. Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/schuilmogelijkheden

Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal: **Maximum aantal punten 20**

X	Steenhopen aanwezig (4)	Bij theetuin. Mag op meerdere plekken.	2
X	Houtwallen/rillen aanwezig (4)	Volop en indrukwekkend!	4
X	Holen aanwezig (4)	In stapelmuren en stammen met boorgaten	4
O	Broeihoop aanwezig (4)	Onderzoek de mogelijkheden voor de ongevaarlijke en nuttige ringslangen! Een broeihoop kan wellicht verschijnen bij de ijsvogel-allee. T.z.t. kan hier wellicht ook een ijsvogelwand gemaakt worden.	
X	Dood onbehandeld hout aanwezig (2)	Volop en indrukwekkend!	2
X	Bundels van droge plantenstengels (2)		2
Steen- en zandhopen toevoegen op zonnige plek voor zandbijtjes en als zandbad voor vogeltjes. Er zijn nog plekken vrij voor bijenhôtels!			14

Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal: **maximum aantal punten 12**

X Verschillende nestkasten aanwezig (2)	Mezenkasten. Meer variatie aan kasten ophangen voor diverse vogels!	1
X Bijzondere of uitwendige nestmogelijkheid aangebracht (2)	Takkenwal en drijfeiland	2
X Vleermuiskasten aanwezig (2)		2
X houtblokken met kunstmatige boorgaten aanwezig (o.a. voor solitaire bijen) (2)	o.a. bij boomgaard	2
O Hommelnestkasten aanwezig (2)	Doen!	
O Andere insectenhopen aanwezig (mieren) (2)	Doen!	
Op dit punt valt nog steeds winst te behalen voor tuinpark Lissabon! Combineer het ophangen van specifieke kasten met een lezing voor de tuinders. Het schoonmaken van de nestkasten in het najaar kan een gezamenlijke activiteit zijn. Met de nestinhoud kunnen weer hommelnesten gemaakt worden. Zie 'Help de koningin aan een paleisje: maak een hommelnest!' van de Botanische tuinen Utrecht op YouTube. Ook nog een paar egelhuizen wellicht?		7

Inhoud:

C. *Opstallen en dode materialen van de afdeling*

1. Gebruikte beschermende middelen op gemeenschappelijke opstallen
2. Dakbedekking op gemeenschappelijke opstallen
3. Verhardingen

C. OPSTALLEN EN DODE MATERIALEN VAN DE AFDELING**1. Gebruikte beschermende middelen op gemeenschappelijke opstallen : maximum aantal punten 6**

Meerdere antwoorden mogelijk

Toelichting waarop gebruikt

X	Geen (onbehandeld) (2)		composteer-cave	2
O	Lijnolieverf (2)			
O	Verf op waterbasis (2)			
X	Andere verf			
O	Beits			
O	Geïmpregneerd			
O	Anders, namelijk...			
				2

2. Dakbedekking op gemeenschappelijke opstallen : Maximum aantal punten 10

Meerdere antwoorden mogelijk

opstal

X	Vegetatiedak (6)		composteer-cave	6
O	Rietendak (2)			
O	Dakpannen (2)			
O	EPDM-rubber			
O	Rubberroïd			
X	Bitumen/asfalt			
O	Eterniet/asbest			
O	Overig			
				6

3. Verharding : Maximum aantal punten 6

Meerdere antwoorden mogelijk

X	Graspaden (2)	vergrast pad bij moerasoever en richting bijenkasten	2
X	Houtsnippers (2)	Veel en indrukwekkend!	2
O	Grint	Wijze van onderhoud: O begroeiing toegestaan (1) O geen begroeiing toegestaan	
X	Tegels		
X	Halfverharding lavasteen	Wijze van onderhoud: X begroeiing toegestaan (1) aan de randen O geen begroeiing toegestaan	1
O	Asfalt/bitumen		
O	Anders	namelijk.....	
	Super dat het schoffelen van de paden bijna is verdwenen van tuinpark Lissabon! Paden van lavasteen worden ge-egd met tractor, waarna het losse onkruid eenvoudig opgeraapt kan worden. Daarna wordt het pad weer aangerold. Zo blijft er meer energie over voor de leuke dingen op de tuin. Dit onderdeel wordt gewaardeerd bij de bijzondere elementen. Het tegel terras achter het clubhuis kan in de toekomst mooier en groener gemaakt worden.		5

Inhoud:

D. Inkoop/winkel

1. Aanbod biologische en gangbare producten
2. Aanbod beschermende middelen
3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen
4. Aanbod materialen voor afscheidingen
5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren

D. INKOOP/WINKEL (daadwerkelijk aanwezig, dan wel via bestelling)

- 1. Aanbod diverse producten : Maximum aantal punten 18, indien van een product zowel de biologische als de gangbare uitvoering wordt aangeboden wordt 1 punt per product toegekend.**

	Biologisch	Gangbaar	
O Bestrijdingsmiddelen	(2)		
X Meststoffen (ook in kleine hoeveelheid verkrijgbaar)	x (2)		2
X Potgrond > overstap naar inkoop in bulk + verkoop per kruiwagen	x (2)		2
X Zaai- en plantgoed : uit eigen kas	x (2)		2
X Staken	x (2)		2
O Anticorrosiemiddelen	(2)		
O Folies	(2)		
O Lijmen	(2)		
X Anders: bio schoonmaakmiddelen	x (2)		2
Gasflessen + 2^e hands spullen in winkel. Overstap naar inkoop en verkoop van los gestorte grond + zand vanuit speciale stortplekken. Complimenten!			10

2. Aanbod beschermende middelen : Maximum aantal punten 4 NVT

O Lijnolieverf (2)		
O Verf op waterbasis (2)		
O Andere verf		
O Beits		
O Impregneer middelen		
O Overig		
		NVT

3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen : Maximum aantal punten 4

☐ Hout	☐ Onbehandeld (2) ☐ Behandeld	
☐ Gerecycled materiaal (2)		
☐ Steen		
☐ Dakpannen		
☐ EPDM-rubber		
☐ Rubberroïd		
☐ Bitumen/asfalt		
☐ Eterniet/asbest		
☐ Overig		
Wees kritisch in de keuze voor houten palen. Gebruik geen geïmpregneerd hout, maar schaf robinia palen aan voor de vereniging en tuinders. Zie kastanjehout.nl Overweeg een recyclepunt voor tuinmateriaal (stenen, potten, etc.) Net als de stekkenbak kan dit goed werken! Plastic plantpotten kunnen wellicht geretourneerd worden bij het nabij gelegen tuincentrum.		0

4. Aanbod materialen voor afscheidingen : Maximum aantal punten 1

☐ Onbehandeld hout (1)		
☐ Geïmpregneerd hout		
☐ Gaas		
☐ Anders, namelijk ...		
		0

5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren : Maximum aantal punten 2

☐ Aanwezig (2)		
Nestkastjes, bijenblokken etc. zouden verkocht kunnen worden in de winkel.		0

Inhoud:

E. Interne Milieuzorg

1. Energiebronnen en -gebruik
2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation)
3. Opvang en afvoer van regen- en/of afvalwater

E. INTERNE MILIEUZORG

1. Energiebronnen en -gebruik voor gemeenschappelijke opstallen : Maximum aantal punten 9

X	Elektra		
X	Zonne-energie (2)	4 panelen 130 watt verlichten het werkhok	2
O	Windenergie (2)		
O	Gas		
X	Maatregelen voor zuinig energiegebruik zijn genomen (5)	Spaar- en TL-lampen zijn grotendeels vervangen door LEDlampen	1
			3

2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation) –collectief- Maximum aantal punten 11. Voor elke categorie gescheiden inzameling: 1 punt.

O	Inzamelen huishoudelijk chemisch afval in afgesloten depot		
X	Inzamelen papier		1
X	Inzamelen glas		1
O	Inzamelen GFT-afval		
O	Composteren GFT-afval	O Composthoop collectief ingepast in de omgeving (1)	
X	Inzamelen overig groen afval		1
X	Composteren overig groenafval	diverse composthopen verspreid over het terrein	1
X	Hergebruik van snoeihout	in takkenwallen, stapelmuren en snipperpaden, grasbank, Hügelbedden	1
X	Hergebruik van bouwafval	in stapelmuren	1
X	Anders, namelijk metaal	Van oud ijzer is een snipperaar aangeschaft, top!	1
Koffie en theeresten uit het clubhuis mogen naar de composthoop achter de bijenstal! Scheelt weer in de hoeveelheid restafval en de kosten voor het afvoeren daarvan. Afvalbakken zijn weggewerkt achter wilgentenen. Een deel mag vervangen worden.			7

3. Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater : Maximum aantal punten 5

X Opvang regenwater voor direct gebruik (bv.regenton) (1)	X Regenwater wordt gebruikt (1)	2
X Afvoer regenwater naar vijver /sloot (1)		1
O Afvoer regenwater naar poel (1)		
O Afvoer regenwater naar bezinkput		
O Afvoer regenwater naar riool		
O Afvoer afvalwater naar oppervlaktewater		
X Afvoer afvalwater in bodem (septic tank)		
O Afvoer afvalwater naar helofytenfilter (zuiveringsveld) (1)		
O Afvoer van afvalwater via riool		
O Ander, namelijk, ...		
<p>Aan het Kroggetje staat een (kleine) regenton en dit regenwater wordt gebruikt voor de theetuin, stekkenbak en de plantenbakken. Plaats een grotere ton of schakel meerdere tonnen aan elkaar voor meer wateropvang.</p> <p>Het overtollige regenwater stroomt nu ondergronds naar de sloot en zou via een waterdoorlatende infiltratiebuis (regenpijp met gaten of drainagebuis) door de voortuin kunnen lopen en pas dan uitlopen in de sloot.</p> <p>Stimuleer de regenwateropvang door tuinders en de pompsystemen op zonnecellen die diverse tuinders al hebben of via watervlot.nl</p>		3

Inhoud:

F. Voorlichting door de afdeling

1. Voorlichtingsplan
2. Schriftelijke voorlichting via clubblad
3. Voorlichting via mededelingenbord
4. Voorlichting in de winkel/inkoop
5. Tuinbegeleiding
6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies

F. VOORLICHTING DOOR AFDELING

1. Voorlichtingsplan : Maximum aantal punten 6

X	Aanwezig (1)				1
X	Wordt actief uitgevoerd (5)				3
Dit onderdeel kan nog verder ontwikkeld worden door tuinpark Lissabon. Er is een start gemaakt met een nieuwe PR-commissie, die actief is op social media.					4

2. Voorlichting via clubblad, (digitale nieuwsbrief) en website : Maximum aantal punten 15

	regelmatig	af en toe	nooit		
O	Voorlichting over milieuvriendelijk tuinieren	(5)	(1)		3
O	Voorlichting over natuur	(5)	(1)		3
O	Voorlichting over andere relevante onderwerpen	(5)	(1)		3
AVVN-groentje in de winkel. De website is vernieuwd en mag nog meer inhoudelijke informatie gaan bevatten. Overweeg deelname aan Waarnemingen.nl: bijzondere waarnemingen kunnen op de app-groep of de website geplaatst worden.					9

3. Voorlichting via mededelingenbord : Maximum aantal punten 5

Voorlichting over natuurlijk tuinieren	X regelmatig (5) O soms (1) O nooit				3
Het mededelingen bord ziet er goed uit. Echt een verbetering.					3

4. Voorlichting in de winkel/inkoop : Maximum aantal punten 4

X	Mondeling (door beheerder) (2)		2
X	Schriftelijk (bij producten of aan de balie) (2)		2
			4

5. Tuinbegeleiding (persoon of commissie) : Maximum aantal punten 9

X	Aanspreekpunt aanwezig (5)		5
X	Aanspreekpunt houdt noodzakelijke kennis regelmatig bij	Via O tijdschriften en boeken (1) O cursussen (2) O anders (1)	4
Actieve commissie Natuurlijk Tuinieren verspreidt kennis vooral via de tuinbeurten.			9

6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies : Maximum aantal punten 25

regelmatig

af en toe

nooit

X	Cursussen : zeisen, enten	(5)	(1)		4
X	lezingen : door imker	(5)	(1)		2
O	Tentoonstellingen	(5)	(1)		
X	Excursies : Nachtvlinderwandeling	(5)	(1)		2
X	Anders : docu Groenkijkers en Groen geluk in A'dam met napraten	(5)	(1)		4
Mooie doorstart met educatieve activiteiten, houd de agenda gevuld en de afdeling vitaal. Ga zo door.					12

III BIJZONDERE ELEMENTEN

Bijzondere elementen (max 5 punt per element)		
Avontureneiland	Mooi! Nu met vuurdoorns t.o.v. terras buren	5
Vlindertuin met sedumdak	Een aanwinst! Mooie stapelmuur in vlindervorm.	4
Stekkenbak	Goed idee!	3
Stapelmuuren entree / theetuin	Natuurwaarde en lekkere verse thee	3
Wandeling met nummers	Mooi uitgewerkt langs alle NT projecten. Laat de bankjes onderweg uitnodigend zijn om op te zitten en verzorg het uitzicht.	5
Drijfeiland	In ontwikkeling	2
Boomgaard met stapelmuur	Ruimte voor fruitbomen/struiken. Walnoot verplanten?	3
Gefaseerd snoeien knotwilgen	Om en om snoeien geeft extra natuurwaarde	3
Containers achter wilgentenen	Mooi weggewerkt. Deel mag vernieuwd worden	2
Meerdere eendentrappetjes	Houd de trapjes bereikbaar bij elk waterniveau	2
Bloemrijke berm/oever	Schitterend! Maai 2 a 3x per jaar om verruiging tegen te gaan. Gefaseerd maaien volgens streepjescode.	4
Bijenstal met bloemrijk grasveld	Actieve bijen en imker, honing in winkel. Oever mag nog bloemrijker aangeplant worden en de bijenstal kan t.z.t. wellicht ook een sedumdak krijgen.	4
Voor- en achtertuin	Volop in ontwikkeling tot pareltjes in sier- en natuurwaarde	3
Werkbeurten met uitleg	Natuurlijk tuinieren in de praktijk.	3
Eggen paden	Hulde voor deze werkwijze zonder schoffelen.	5
Groentekas en pizza oven	Gedeelde oogst en maaltijden	3
Samenwerking met GroenWerkt	Inzet voor de vereniging en tuinders, win-win!	4
Recycle eiland + composthopen + composteercave	Overall wordt het groenafval van Lissabon gecomposteerd, hulde! Compostzeef op betonmolen	5
Hügelbedden	Mooi experiment om kaphout te verwerken en plantengroei te stimuleren	4
Totaal aantal bonuspunten		67